

LES CIUTATS DELS SONG I LA CONQUESTA MONGOL
EL NAIXEMENT DEL COMERÇ MUNDIAL

Després de la mort de Möngke, Khubilai va ser entronitzat com a Gran Khan l'any 1269; però en aquell moment l'unit imperi mongol ja s'estava dissolent en quatre grans khanats rivals. A l'est, Khubilai governava la Xina, Mongòlia, el Tibet i Corea. A l'Àsia Central es trobava el khanat Chagatai .Més a l'oest, a Pèrsia, Hülegü va Establir l'Il-Khahnat, on abans es trobava el Califat abbàsida. Els territoris russos van convertir-se en les terres de l'Horda d'Or.

Amb els quatre khanats al seu lloc, i tot el poder mongol descentralitzat, van esclatar importants conflictes deguts a la competició per controlar rutes comercials. Aquestes divisions van alentir l'expansió mongola i van dirigir les seves energies militars a l'interior degut als seus incessants conflictes interns. També va haver-hi algunes aliances duradores, com la dels Il-Khans amb els Yuan, que Marco Polo va testimoniar. De vegades els historiadors anomenen aquest període que segueix la gran conquest mongola la "Pax Mongolica".

Des de la dècada de 1260, els mercaders de les ciutats comercials italianes, Venècia, Gènova, Pisa, Florència... -van començar a viatjar a l'Il-khanat persa i a l'Horda d'Or russa, i alguns missioners creuaven Euràsia. A principis del segle XIV, viatjava tanta gent cap a l'est que el mercader florentí Pegolotti va escriure un llibre, la Pratica della Mercatura, en què detallava les rutes per arribar a Catai i els consells necessaris per fer el camí. No obstant això, la 'Pax Mongolica' no era tan pacífica. Pegolotti també va descriure el perillós que era quan el senyor del país moria i el nou senyor encara no havia sigut escollit.

Cap a la fi del segle, els conflictes entre els quatre khanats eren habituals i la "Pax Mongolica" es deteriorava contínuament amb les guerres. Tot i així, el sistema postal, el "yam", va ser sempre efectiu, i sempre hi havia disponibles rutes alternatives.

De nou, els viatges de la família Polo, que va haver de canviar els seus itineraris per

evitar les guerres, en són un bon exemple. Des dels primers anys de Chinggis Khan, els mongols havien seguit línies similars amb la gent que conquerien. Escollien els buròcrates professionals, les xarxes mercants i les jerarquies religioses. Aquests grups els resultaven útils perquè sabien llegir i comptar i perquè controlaven les xarxes de comunicació que podien servir per consolidar les conquestes mongoles. Els mongols també van perdonar la vida sistemàticament als artesans i els deportaven a les seves terres: tres milers van ser-hi deportats només des de Samarcanda. Va ser així com Ogodei va obtenir la mà d'obra capaç de construir Karakorum. Però l'arquitectura monumental no era part de la tradició nòmada i els Khans mostraven el seu poder amb robes cerimonials encisadores i amb els folres sumptuosos de les seves tendes.

Tots els viatgers medievals que creuaven les **terres mongoles d'Euràsia esmentaven** la luxosa vestimenta dels caps mongols i **l'interior de les tendes folrat amb tela de seda teixida amb fil d'or**. Els mongols eren consumidors àvids del tèxtil més sumptuós i totes les seves jerarquies s'expressaven a través de la roba: era propi de la tradició nòmada el vestir la seva riquesa. El reassentament forçós dels artesans afectava desenes de milers de vides individuals i duia xinesos a Pèrsia; centreasiàtics a la Xina; russos, a **l'Àsia Central**, etcètera. Llargues caravanes de camells carregats de seda, ceràmica, cotó, perfums i productes medicinals es dirigien als centres urbans de tot Euràsia.

Fins i tot es podien trobar mongols a Europa: esclaus tàtars, que podien ser mongols i xinesos, se solien anunciar als mercats d'esclaus del Pròxim Orient i d'Itàlia, i alguns mongols són representats en pintures del Renaixement italià, com aquests dos que apareixen en un dels frescos de Lorenzetti. La persistència de la comunicació i el començament i el flux de viatgers que creuaven Euràsia al segle XIII assenyalen el període mongol com el principi de la història global, tot i que l'intercanvi intercultural era un subproducte de la conquesta. També van deixar com a llegat una Xina unificada: des d'ells fins avui dia la Xina no ha experimentat cap altre període de desunió. El remolí causat pels mongols també va despertar altres canvis: les rates i les mosques els van seguir pel seu camí.

La plaga va esclatar diverses vegades a les ciutats assetjades d'Euràsia, i cap a mitjan segle XIV s'havien estès per tot el continent [La població de Xina baixa de 120 a 80 milions] després de matar una tercera part de la població europea. Cap a la fi del segle XIV, els mongols havien desaparegut, i amb ells la plaga. Però en aquell moment, Occident ja s'havia acostumat als luxes orientals i com que ja no hi havia rutes segures per terra, van haver de fer-se a la mar. El món global que els mongols van crear havia arribat per quedar-s'hi.